

Maria Seletskaja tee balletilavalt dirigendipulti: oli inimesi, kes ei naernud mind välja

kultuur.err.ee
06.11.2019 20:38
Anna Pihl

Eesti üks edukam priimabaleriin Maria Seletskaja riputas möödunud hooajal lõplikult varvaskingad varna, et alustada täiemahulist karjääri dirigendina. Kolmapäeva õhtul teeb naine ametliku dirigendidebüüdi Torontos Kanada rahvusballleti juures, juhatades Giselle'i ettekannet.

35-aastane Maria Seletskaja on läbi aegade üks edukamaid Eesti baleriine. Õrna tülli ja litritega kaunistatud fassaadi taga oli ränkrasked töö, lisaks on Maria üksikema. "Ma ei kahetse absoluutselt mitte midagi, aga see on olnud, väga raske ja väga valus," lausus Seletskaja ETV saates "Pealtnägija".

Kange naine ei andnud endale armu- ta õppis kõige selle kõrvalt selgeks uue ameti. "See on üks ebatavaline ja väga harva ettetulev nähtus, kui üks baleriin tahab üldse muusikuks hakata ja dirigendiks," ütles Maria õpetaja Paavo Järvi, kes usub, et naist ootab ees suur tulevik.

Maria teab läbi ja lõhki, mida üks tantsija ootab dirigendilt ning seepärast on teda kohe algusest saatnud edu. Baleriini etteasted on lihvitud viimse hingetõmbeni ja kui dirigent annab kätte vale tempo, siis võib see kogu etteaste ära rikkuda.

"Ma arvan, et tal on hästi suur tulevik. Ja ma arvan, et eriti huvitav on just see tema nišš. See, mida loetakse väga raskeks ja paljud dirigendid ei saa sellega lihtsalt hakkama, on balleti dirigeerimine. See on niivõrd spetsiifiline ala ja seal on vaja tunda repertuaari ja liigutuste repertuaari," selgitas Järvi.

Balletilavalt dirigendipulti

Seletskaja jaoks lõppes balleti ja dirigeerimise paralleelmaailm täpselt aasta tagasi, kui ta pani viimast korda etenduse tarvis jalga varvaskingad, aga enda lahkumisetenduseks peab priimabaleriin 2017. aasta veebruaris tantsitud koreograaf Juri Grigorovitši "Spartacust", kus ta oli peaosas.

"Kuigi tantsuga käib kaasas muusika, aga muusika õppimine ja tantsu õppimine on kaks eri asja. Aga Maria puhul on see teistmoodi, sest tema on hea muusik ise. Ja ma arvan, et ta oli algusest peale muusik ja tantsija," arutles Järvi.

Seletskaja ütles, et dirigendiamet on väga vastutusrikas töö. "Sa pead väga palju teadma ja sa võid ennast täiendada lõpmatuseni.

Eesti Rahvusballlett
Ballett

Baleriini töö on täpselt samasugune, seal on vastutus ja sa pead lõpmatuseni ennast täiendama, aga see on füüsiliselt raske ja see teeb haiget," ütles ta.

Naine tunnistas, et baleriiniks olles piinas ta ennast füüsiliselt ja vaimselt ning tihtipeale rohkem kui seda vaja oli. "Mul jäi endast see mulje, et ma olen ikka see kõver väike Maša, kes ei suuda ja kellest ei saa," tõdes ta.

Tallinna balletikooli järel sai Maria end minna täiendama Venemaale Vaganova kooli, kuhu pääsemist võib balletimaailmas võrrelda lotovõiduga. Edasi järgnesid juba solistiaastad Estonias, Berliini riigiooperis, bakalaursekraad koreograafias ja magistriskraadi USA-s Berklee muusikakolledžis, esisolisti aastad Zürichis ning Kuninglikus Flandria balletis.

Seitset keelt valdav naine imestab, et arvestades, mida kõike ta oma kehale tegi, oli tal võrdlemisi vähe vigastusi, kui mõned ülepinge luumurrud kõrvale jätta. "Paar korda on olnud, et ma tõesti pidin pausi võtma, aga muidu ma alati ka sain vigastustega ka tantsida," lausus ta.

Muusikupisik

Muusikupisik ei kadunud Mariast päriselt mitte kunagi ja balletikooli järel Estonias tantsides hakkas ta taas võtma nõudliku õpetaja käe all klaveritunde.

"Ma pidin leidma kuni neli tundi päevas, et harjutada. Ja siis oligi niimoodi, et kui oli vaba aeg enne etendust, siis kui teised läksid koju ennast välja puhkama, ma tavaliselt tulin mängima," meenutas ta, et mõnikord harjutas ta kuni keskööni.

Maria on algusest peale olnud lõhestatud kahe muusa vahel, aga mida aeg edasi seda rohkem hakkas ta püüdma võimatuna näivat unistust saada dirigendiks. Estonia aastate järel Berliinis tantsides, käis ta pidevalt piilumas maailmaklassi dirigentide proove ja tüütas muusikuid küsimustega.

"Minu teel olid alati inimesed, kes ei naernud mind välja. Kui sa kõnnid mudas ja ei saa sellest välja ja siis keegi paneb ühe kivi ja siis keegi paneb teise ja siis järsku sa saad seal kõndida ja siis tuled normaalsele teele," kirjeldas Seletskaja.

Seletskaja poeg Benjamin sündis, kui Maria tantsis Belgias Antwerpenis Flandria kuninglikus balletis. Veel viis päeva enne lapse sündi käis naine balletitreennis ja kolm nädalat pärast sünnitust alustas treeningutega uuesti. Maria ei saanud pikemat pausi lubada, sest on algusest peale Benjamini üksi kasvatanud, sealjuures on ta kogu aeg balleti ja lapse kõrvalt õppinud täie

tõsidusega dirigeerimist, mis tähendas viimased viis aastat pöörast ajakava.

"Kui poeg läks magama, siis ma tavaliselt jälle alustasin kas õpinguid või tihtipeale ma õmblesin balletikostüüme, sest see tõi ekstra raha sisse, et maksta dirigeerimiskursuste eest, mis on väga kallid," lausus Seletskaja.

Seletskaja tunnistas, et baleriinid ei teeni väga palju raha, ja üks dirigeerimiskursus maksab rohkem kui tema kuupalk. "Ja seda raha pidi kusagilt kõrval teenima," tõdes ta.

Flandria ooperimajas sai Maria lisaks baleriiniametile pidada ka juba dirigendi assistendi rolli, viimased paar aastat oli ta lisaks veel abidirigent Stuttgardi ooperimajas. Lõpuks tasusid üliinimlikud pingutused ära 2018. aasta aprillis Stuttgardis, kui Maria sai esimest korda astuda dirigendina publiku ette, juhatades balletti "La Fille mal gardée".

"Ma seisan ja mõtlen, et issand kui kihvt, kui ma ei alusta, siis mitte keegi ei alusta. Ja siis mul tuli selline natukene pahareti tuju. Ja siis me alustasime ja mina tundsin ennast kohe väga hästi," meenutas naine debüüti.

Balletiunistused on Marial täitunud ja sellest hooajast keskendub ta ainult dirigeerimisele. Lisaks orkestri juhatamisele Belgias kutsuti ta dirigeerima Kanada rahvusballeti juurde ja käesoleval hooajal ta jagabki end kahe riigi vahel, reisedes alati koos pisikese Benjaminiga. Maria loodab, et tema suured teod dirigendina on alles ees ja ehk saab temagi ühel päeval juhatada laulupidu.